

KIRJASTOT JA JULKISUUS - MIKÄ MEISSÄ PUHUTTA?

6.11.2014

Päivi Litmanen-Peitsala

Viestinnänsuunnittelija, Kirjastot.fi

Mitä pohdiskelen tänään?

Miksi Suomen Kuvalehden artikkeli (34/14) ”Sano hei kirjastolle” aiheutti keskustelua?

Mitä siinä faktisesti sanottiin?

Missä tilanteessa kirjastot ovat?

Miten yritämme vastata haasteisiin?

Miten Kirjastot.fi voi auttaa?

Sano hei kirjastolle

TEKSTI VEERA JUSSILA KUVAT RIIKKA HURRI

*Vuonna 2030 et ehkä enää tunnista sitä.
Varaudu kolmeen suureen muutokseen.*

Mikä mediaa kiinnostaa?

MEDIA ETSII MUUTOSTA

Uutiskriteerit:

Merkitys

Kiinnostavuus

Yllättävyys

Ajankohtaisuus

Läheisyys

STT:n uutiskriteerit:

http://stt.fi/sites/default/files/uploads/2.2_uutiskriteerit_ja_uutiskynnys.pdf

KIRJASTOLLA ON TASAISTA

” Uutiseksi ei riitä esimerkiksi se, että viranomaisen aloittaa hankkeen, yritys tekee kauppoja, oppilaitos aloittaa uuden koulutusohjelman tai jossain järjestetään seminaari. Kyse on tällöin tavanmukaisesta toiminnasta, jolla ei sellaisenaan ole uutismielessä merkitystä. Uutisarvon täytyy syntyä juuri kyseisen hankkeen, kaupan, koulutuksen tai seminaarin sisällöstä tai annista.”

Miksi muutos? Uutinen ei ole kaiken pysyminen ennallaan, satuttavuus on tunnetta – jos kirjastoja rakastetaan, on tunnetta synnyttävää ”uhattu rakkaus”

Hyvä juttu imee mukaan...

1. PALVELE ITSEÄSI

Hiljaisessa taajamassa kirjastonhoitaja on paikalla joskus tai ei ollenkaan.

2. PAKKAA PYYHE MUKAAN

Kirjastossa voi saunaa tai lainata hyppyekepin. Hiljaisuuden ystävät pelkäävät.

3. PÄÄDYITKÖ KAUPPAAN?

Sähkökirja on ollut melkein täällä jo vuosia. Sen lainaaminen voikin kääntyä ostamiseksi.

Mitä faktoja omatoimiosuudessa?

MITÄ TEKSTI KERTOI

- On olemassa omatoimikirjastoja
- Vuonna 1999 oli kirjastoja 948, viime vuonna 815
- Paineita tehostamiseen on taloussyistä
- Palvelut menevät nettiin
- Valtionosuusjärjestelmä uudistetaan
- Hallinto ajaa yhteistyöhön

MISTÄ ITSE KESKUSTELEMME

Omatoimikirjastot ovat arkea

Lakkautukset ovat jatkuva aihe

Säästöt ja tehostaminen ovat realismia

Verkkopalvelut ovat jatkuvan kehittämisen kohteena

Valtion rahoituksen uudelleen suuntaaminen tiedetään

Mikä omatoimi-osiossa oli uutinen: säästöt kohdistuvat ihmiskontakteihin

Mitä faktoja monikäytöstä?

MITÄ TEKSTI KERTOI

Lainaajat katoavat

Virastojen välinen yhteistyö kasvaa

Kirjasto tarjoaa eväitä aktiiviseen kansalaisuuteen

Hiljaisuus katoaa

Kirjasto tarjoaa tilaa harrastaa

Kaupallinenkin yhteistyö sallitaan

Mikä monikäytössä kuohuttavaa – vakituisen kirjastoasiakkaan ympäristö muuttuu

MISTÄ ITSE KESKUSTELEMME

Lainausluvut laskevat

Muut hallintokunnat antavat tehtäviä

Uusia taitoja yritetään omaksua itse ja opettaa

Järjestelemme tiloja

Taitamme peistä tarkoituksestamme

Millä ehdoilla yritykset sisälle

Mitä faktoja sähkökirjoista

MITÄ TEKSTI KERTOI

Kirjastopalveluja käytetään runsaasti verkossa
E-kirjoja ei ole ollut tarjolla
Kustantajat ovat varovaisia
Hankinta keskittyy ee:n mukana
Musiikkilainaus ohi
Vuonna 2030 kirjastoissa muuttunut kaikki
Ilmaisen ja maksetun hankintapaikka voi olla sama

Mikä sähkökirjaosuudessa ärsyttää – meneekö kaikki verkkoon?

MISTÄ ITSE KESKUSTELEMME

Verkkokäynnit syövät fyysisiä
E-lainat marginaalisia
Kustantajat vastahakoisia
Hankinta ulkoistetaan, luettelointi keskitetään?
Voiko nykymalli säilyä? Kuinka paljon meidän pitää muuttua?
Maksuttomuus halutaan säilyttää

Miksi Suomen Kuvalehden juttu oli juttu?

- Taustalla kansalaisten kirjastokäsitys – alle 40% käyttää kirjastokorttiaan edes kerran vuodessa
- Kirjaston käsite: logistiikkaa, epäkaupallinen tila – tulevaisuuden yhteiskunnan kansalaisvalmiuksien kasvattaja, yhteispalvelun tarjoaja, kenen kannalta katsotaan?
- Oman ammatin voimakas muutos
- Toimintaympäristön rajua muutos

MIKÄ MEDIA, MIKÄ TYYLILAJI,
MIKÄ VASTAANOTTAJAKUNTA?

Miksi Kuvalehden juttu ei ollut JUTTU!

MISTÄ JUTTU LÄHTI

Kirjaston lainausluvut laskevat ja tilassa järjestetään happeningeja

Kirjaston logistiikkaa käytetään muunkin kuin kirjojen jakeluun

Kustantajat eivät anna e-kirjoja, niitä vierastetaan vaikeina

Kaupallisuus tunkemassa kirjastoihinkin

Kirjastojen määrä laskee

Kirjasto elää kirjastoelämää ja ohjaa itse toimintaansa

MIKÄ OLISI OLLUT SKUUPPI

Kirjastot ylittävät kuntarajat ilman suuria sote-uudistuksia

Kansallinen kulttuuriperintö jää opetuksen ulottumattomiin

Kirjaston rooli innovaatio-systeemissä unohdettu

Tiedonsaannin tasavertaisuus uhattuna

Kirjastot muodostavat maailman laajimman asiantuntijaverkon

Jutun kirjastokäsitys on talo – kirjasto on oikeasti yhteiskunnan tietohuollon olennainen osa.

Media ei tee uutista vaan välittää ja taustoittaa?

- Onko kirjastoilla uutisia, jotka koskevat toimintamme perustaa
- Mikäli media haluaa kirjoittaa pinnasta, osaammeko me taustoittaa: miksi teemme näin, mikä uudessa on "kirjastoa"
- Osaammeko kuvata toimintaympäristössämme tapahtuneet muutokset
- Pidämmekö kirjastona myös yhteisiä palvelujamme, koko kirjastokenttää
- Uusi esille perusteltuna

Yhteiset palvelut esiin?

OPS2016-uudistus

Kirjallisuuden verkkolähteet

Verkkotiedonhaku

Monilukutaito

Monikulttuurisuus

Yhteinen jakaminen

Kirjasto on enemmän kuin talo ja logistiikkaa

Lyonin julistus:

<http://www.kirjastot.fi/fi/node/30485#.VDwWiOdeeiA>

The screenshot shows the Kirjastot.fi website homepage. At the top, there is a navigation bar with the logo and the text "KIRJASTOT.FI • Asiakkaille ja ammattilaisille". Below this, there are social media icons for Facebook, Twitter, YouTube, and LinkedIn. A secondary navigation bar contains menu items: KIRJASTOT, TIEDONHAKU, KIRJALLISUUS, MUSIIKKI, UUTISET, and KIRJASTOPRO. The main content area is divided into several sections: "Kirjastot" (Find libraries, services, and loans), "Kirjat ym." (Search for books and other materials), "Kysy" (Ask questions), "Kirjastotelevisiossa nyt" (Now on library television), "Kirjallisuus" (Literature), and "Kirjastoalan uutisia" (Library news). The "Kirjastot" section includes sub-sections for "Monihaku" and "Finna.fi-haku". The "Kirjallisuus" section features a video player showing Antti Salminen speaking at a podium. The "Kirjastoalan uutisia" section lists recent news items with dates.